

І Н Ф О Р М А Ц І Я
ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ
ЕМІГРАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В Ч.С.Р.

Адреса: Прага VII. Vratislavova 23.

МАТЕРІЯЛИ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ НА ЗАХІДНО-
УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Зізнання побитих, оглядених у Народній Лічниці.

Село Чижиків, повіт Львів.

Ілько Федина - літ 40 - бувший член 9-го курія У.Г.А. тепер голова читальні "Просвіти" і кооперативи в Чижикові, з заводу коваль.

Дня 12 жовтня 1930 р. зішло 4 постерунки поліції - з Винник, з Гаїв, з Борцева і міцевий і почали переводити ревізії. Зовсім знищили читальню і кооперативу. Побили / у него / дахівку, заваляли піч, порізали міх ковальський. В кооперативі всі товари виснажили на купу, соловину поклали нафтом.

В читальні побили всі вікна і два святі образи Марії і Христа.

Дня 15 жовтня ц.р. приїхав відділ І4 полку уланів - около 130 людей - година 7-ма рано, обступили село кругом і почали в село стріляти. Мужики і хлопці втікали - тоді вже стріляли до людей. Пострілено хлопця Матвія Паранька літ 15. в руку і в живіт.

Наловили около 24 людей, обвели по селі і замкнули до хліва по одному викликували до другого хліва, виштовували, а від І-ої в цілудне зачали бити. Ілька Федина питали чи є головою читальні, що робиться в "Просвіті" - "Це, що дозволене, читається книжки і часописи" - "Чи то правда, чи збирає сен дзеці по дзень на І годзь. і учи сен їх за Українен." - "Ніхто тільки я" - "Хто робить синьо-жовті хоруговки і вчить бавитися в козаків." - "Ніхто. Було кооперативне свято і хоруговки стоять від того часу." - "Хто веде Луг." - "Лугу нема" - "Але десь тут збираються парубки і дівки на окодици - що то є" - "Не знаю".

"Зараз будеш знати".

Зв'язали ноги, двох держало за руки, шапком заткали рот, били 6-ох / шістьох / бучками витягали в лісі - з кором і сучками около 200. разів.

По якійсь часі казали встати і подякувати Коли він звернувся до барушника, цей казав цвертнутися до ковчегів Шовкери внирку-ли і далі бігти. По другій серії буків казали встати і втікати Загнали до другого хліва, де на площі 4 м 2 напхане на гнор і соломі 17 побитих безпритомних - до 8-ої год вечір аж вечір якась дівчина відважилася принести чаю і тим їх закропила

Усіх побитих було 28,60 /били ще і другої днини/. Село дало 100 корців вівса, кілька фір сіна, соломи кількадесят міхів буль-ба і 5 сінней, курей і яець без міри. В ночі приходили і грабили гроші.

Казали, що буть за те, що "Ви втікали від свого війська і за те, що робите колотнечу в державі"

Дня 22 жовтня 1930 знова була поліція - опратали в коопера-тиві, затирали сліди паціфікації - однак товари всі були повне-ні Тоді збили ще 5 людей. Заповіли, що ще прийдуть на вибори

Чижиків.

Павловський Іван - літ 44, господар, член кооперативи і читаль-ні змуцалася над ним гірше чим над другими, докоряючи, що він син Поляка /так: дійсно є/. Забрали безрогу

Підярків пов. Вібрка.

Киряло Мшра, літ 46 - дістав 50, било трьох біжками від цівів, викрикуючи - "оддай бронь". Вертаючи до хати три рази зімлів. По-били коло 100 людей всі або хворі, або ледви держаться на ногах.

Село Чернилява - Яворщина.

Дня 12 жовтня 1930 прийшло около 150 вояків з 14-го полку уланів Обступили село - одні з Яворова, другі з Наконечного Мило-вили 60 хлопців Загнали до сали сторожі пожарної, по одному викли-кували до читальні.

Василь Романг - 30 літ, робітник, трое дітей, бувший член У Г А, неграмотний. Дістав до 120 палиць. Било 4-х а 4-х держало сирин сирняків глибока рана в одній носі. Били по цілім тілі - як тріпну-ли в голову, то відразу бухнула кров. "Тераз напевно бендзев будо-вал Україне". Если побили, то ще потім конали ногами, прозиваючи кабаном.

З читальні повиклидали книжки, з кооперативи товари Село дало 60 балів збіжка, трое пацят, дві безроги і багато полотна Ходили по хатах і від кожного числа жадали по 3 злоті Першу поміт діс-тав в Яворові доки ішов сам пішки від 9 раном до 3-тої по полуд-на Ходить тепер /26 X./ о палиці.

Чернилява.

Лисак Іван - літ 62 - дістав 150 палиць - трьома наворотами млів вранці цього часу - "віддай гвер". - Коли вже викнула за двері дійшов лише до воріт і впав без притомності.

Підяроків - пов. Бібрка

Дня 13 жовтня 1930 в ночі Гриньків Іван - літ 18 дістав около 200 буків Било чотирьох біяками - казали віддати оружжя Потім викинула на двір - як приїхала фіра і забрала до хати Ложав в хаті до 26-го, витворилася рана, що вимагає операції. Всіх побитих є около 80 дуже тяжко побитих 7-х.

Шира Кирило - літ 46 - зарібник з Підяркова - товче каміння. В неділю дня 12-го ц м по С. Божій як люди виходили з церкви, приїхали улани, і зігнали людей до отодолі одного господаря. Тут домагалася, доби люди віддали "бронь". Зі стодолі загнали людей до хліва. Звідси по одному викидали до отодолі, де били людей на колодці ціпани. Цей чоловік одержав біля 150 буків. У нього є гангрена шкіри на околиці лівого задка величини руки. В селі не брали багато річей. Взяли лиш 70 кіп вівса. На другім кінці села в тім самім часі також били людей.

Шира Роман, брат Кирила Шира - літ 35, з того самого села. Він теж був побитий лиш у нього нема ніяких визначних знаків - вилічився дома.

Гринів пов. Бібрка

Чемерно Йосип з о. Гринів літ 30, в селі радний. Дня 11 жовтня 1930 р. приїхала карна експедиція саме в ту пору, коли він був на раді. Арештували його і запровадили до читальні, де було вже близько 13. люда самих свідомих селян. Всіх присутніх запровадили до шивниці і по одному брали до стодолі і били. Як били цього чоловіка, казали йому "бендзеш ходзіл на зібрання а оддай бронь". І першим разом дістав 50 буків. опісля його привели до притомності і дістав ще 60 буків. Збитого кинули до стайні між свині. Там лежав кілька годин, аж його принесли до шивниці. В шивниці лежав до рана. Ранком улани перевезли його фіром домів. З дому відвезли його до шпиталю до Бібрки, де пролежав 4 дні. Тепер лежить дома і приїждить до порезязки до Львова. Має він крововиди підокірний на внутрішній стороні уда і евентуальне зломання кооти крешкової /відіслано до просвітлення рентгеном/. З кооперативи забрали яйця, ліхтарки і т. п. Зі села взяли 32 кг. вівса.

Мшана.

Сивенький Стефан - літ 30, член читальні "Просвіти". В дні, коли приїхала карна експедиція він разом зі своїм батьком сіяв пше-

нищо на полі. Улани взяли їх до читальні, де були вже сигнали й інших людей з села. Батька в коротці випустили, а його же задержали. Улани приготували лавку, на котрій бито, положили його, заткали рот баранковою шапкою, одні держали його, щоб не рукався, один сів на голову, щоб не міг кричати, а інші били, аж стратив свідомість. Відтак його відливали і як прийшов до притомності знова били. І такого майже непритомного викинули на двір. Тут чекала на нього жінка, котра завела його домів. Лікарі на Лічниці ствердили, що у нього є гангрена шкіри в околиці правого задка величини долоні. Читальню зовсім знищено. Зі села забирали, що кому було потрібне, полотна, мід, свині, овео, пшеницю.

Підярки, пов. Вілька.

Козак Іван - літ 33. член читальні і кооперативи. Дня 12. жовтня 1930. було в отодолі 3-х сіякамв. Числа не пам'ять. Говорили "віддай карабин" - "немає" - "ходити до читальні." - "ні". Потім кинули до пивниці - пивниця була вохка у овико побудованім будинку, виопцана бульбам, на якій лежали від 12-ої вночі до 1-ої в полудне слідуючої днини. До дня 28. жовтня ц.р. лежав дома. Дня 28. жовтня протято і випущено ропу. Ходити не годен і горячкує.

Як били то приговорювали "Ту маце коляцієн, а еще достанеце обед" - і потім пуйдзеце до Пан Бога на окарген".

Як були в пивниці, то чули, як вартові наомихалися, жалували, що нема оикавки, бо зробилиби виправи з тими побитими.

Чижиків, повіт Львів.

Гнатинин Онуфрій ур. 1885 р. Дня 22. жовтня 1930 р. постерунок гаївський і винницький прийшли до села Чижикова. Післяли одного чоловіка з цього села до него /Гнатинин. є оправником кооперативи/ щоб приніс ключі від кооперативи. Відповів, що він ключів немає, а має крамар. Тоді той чоловік пішов до крамара. Тут настав тільки жінку крамара, котра з ключем пішла до кооперативи. Звідом післяв її постерунок до Гнатинина і вона то його закликала, що муосьть іти до кооперативи. Як тільки зближився до кооперативи зачіпив його зараз поліцай, зашпав як називається і наказав прятати кооперативу, яку недавно перед тим знищило військо Запровадили його на само читальні - за ним пішло 3. поліцаїв - і тут зачали його бити. Що говорили під час биття не пам'ятає; був занадто збитий і настрашений. Били його кольбами. Перед ним були шось 3. особи. Властивою причиною побиття було непопрятання знищеної кооперативи.

Ратушинський Стефан, ур. р. 1885 в Чижикові. Дня 22. X. 1930. р. як вертав з поля /орав/ на дорозі затримав його поліцай і сказав йому йти до кооперативи робити порядки. Поліцаї були з постерунку гаївського і винницького. Відповів йому що піде, як тільки зажене коні до стайні, а на то поліцай оказав, щоб ишов зараз, що може це жінка зробити. Ратушинський зазначив, що жінки нема в

дома, бо є в полі. Тоді поліцай дав йому в лице раз, другий, бив його колькою. Кров йому полилася з лица, тоді поліцай инший, що був при тім сказав "Ідзь умий сен". Пішов до дому умитися і вже не пішов до кооператива.

/Син його учень 8.кляси гімн.арештований за підпал/.

Село Породенко - Яворщина.

Ничкала Стефан, літ 50. Працював у молочарні в селі Породенко. Експедиції карної взагалі в тім селі не було, тож нічого не знищено. Читальні у селі нема. В неділю дня 5.жовтня 1930 р.вечором приїхали у Породенко фірою 4.уланів із І4-го полку і забрали Стефана Ничкала і Миханя Ничкала /громадський секретар/. Відвезли їх до сусіднього села Наконечного, де І4 полк уланів перевозив карну експедицію. Були там майор Чайковський, капраль Погорецькі, Лукуф, Сліярник і т.д. Були людей у читальні "Проsvіта". Ничкала положили на стілець, мокрору шматок заклобували уста, чотирьох вояків тримало його за руки і ноги, а двох било. Були гнучкими /тростиновими/ палицями. Нічого його не питали ні не говорили до него, лиш било. Дістав І50 буків, хоч казав, що хорий на серце. Та мимо цього било, два рази відкидали його водою і дальше било. /Миханьо Ничкала дістав І00 буків/. Потім викинули його на двір. Тут вже вояки било його чим хотіли, без рахунку і кричали до него. Вкінці надїхала дорогою якась фіра, один із вояків потягнув його за ногу до фіри на дорогу і кинули на фіру, а та вже його відвезла у його село. Поскаржив на Ничкала постерунковий із його села і ще якийсь селянин із його села, якого почали бити, а тоді він поскаржив на Ничкала. По побитті лежав Ничкала 2 тижні дома. Побиті крижі мали зразу темно-синю краску. Потім прийшло обумертя тканини і тіло почало відпадати. Тепер місце те представляється як рана ширини 3 долонь, довжини 5 долонь, глибини 2-3 см., о дні шаро-червонім-некротичнім. Нище по стороні лівій рана у формі ями величини малого п'ястука.

Село Коцурів, повіт Вібрка.

Веняровський Казимир - літ 36, господар, виділовий читальні "Проsvіта". В останніх днях вересня приїхала до села в більшім числі поліція - на 30 фірах по двох. Люде перед тим втікли в поле і сусідні села - два дні не вертали. Поліція перевела ревізії. У Веняровського розбили в хаті шафи і скрині, викинули одгя і постіль та папери. Розкинули стіжок сіна /І0 фір/ в stodолі вимішали овео з шинцею.

Дня ІІ.жовтня ц.р. прийшло військо - І4-й полк уланів до 50. люда. Обступили село в полудне, зловили І6 людей і замкнули в шивниці громадського будинку де держали їх до год.7.вечір. Потім пігнали до сусіднього села Підгородища.- 3 км. - улани на конях, люде бігли пішки. В Підгородищах замкнули в коморі господаря Ме-

льника. Потім брали по одному і вели до стодоли. Був там поручник і 6 жовнірів з білками від ціпів, поручник мав сшишок. "Яксен називав." - "Кладь сен" - "Я нічого не винен" - "Кладь сен." Кинули на дошку, стягнули штани, ноги привязали до дошки мотузком, двох держало за руки, рот заткали шашкою і голову притиснули до дошки. Било 4-х. Зразу кричав, потім стогнав, врешті замовк. Тоді перестали спробували дотиком побите місце, полили водою і біли даліше - всіх 300. "Веш за цюь достал." "Ні" - "За вибори". "А тепер виривай!" Не годен був встати - жовнір вдарив в карк. Піднявся. "Подзенкуй пану поручникові!" - Звернувся до поручника і виповз. Зарачкував на оусідню обору і там зімлів. Жінки відрятували його, поклали в стодолі і давали знати до Коцурова. По півночі дружина забрала його фіром. В хаті сам лічився тиждень квасною водою. Цілий час не міг іти на сторону. Потім дістав дуже сильну горячку і візав лікаря. Цей заордионував по порошки на обниження горячки, Через тиж день другі побиті візвали його /лікаря/ знова. Тоді у Венярьського найшов роцу і радив їхати до Бірки до шпиталю. В шпиталі рана пропукла і через кілька днів текла рота. По двох тижнях директор шпиталю - жид - вислав його до хати казучи "мені не вільно вас тримати". До Львова приїхав 15 жовтня 1930. Рана отверта ширини мужеської долоні.

В селі війовко наложило контрибуцію 90 корців вівса, 15 кіп яець, 2 безроги. З кооперативи набрали без міри рижку, цукру і інших товарів.

В читальні знищили портрети Франка, Шевченка і Кобилянської, а на те місце повісили Пілеудьського, Мосціцького і орла.

В неділю рано дня 12 жовтня 1930 відїхали улани з Коцурова, а з ними фурмани повезли збіжку до Львова.

Мшана пов. Городок Ягайлонський.

Луда Павло - член читальні і радний, літ 36, господар. Дня 1 жовтня 1930 в полудне приїхала до села одна ескадра 14-го полку уланив і обступила довкола село. Люде почали втікати, ті їх половили і зігнали до читальні около 60 осіб. Поляків випустили /село мішане/. Оставили до 20 люде і о 3-ій год по полудни почалася езекуція. В менші селі читальні поставили широкий отілець і по одному викликували. Голову притиснули до шашки - держали за руки і ноги тіло зілляли водою і двох біло. Біли буковими палицями і канчуками, плетеними зі шкіри, в середині дріт, на кінці кулька словяна. Біли до зімліня, відляли водою і даліше біли. По другім зімліню знова відляли "Тепер бендзеш будовав Україно". Муся стати просто і вийти. На вулиці по кількадесяти кроках падав без притомности. Дуже тяжко побиті в тім селі Масах Петро літ 60, Модла Микола літ 43, Сивенький Степан літ 33, прочих 8.

14 фір збіжка - швенці і вівса - завезли фурмани до касарен

на Личакові. Крім того понабирали полотна, курок, яєць, безрог, масла, також забирали чоботи, черевики і бляски.

Читальню зняли, книжки з бібліотеки викинули, образи поломали, мальовані стіни в читальні помазали і заляпали. Відіхали 17.Х. рано о год. 8-ій. Петро Дуда має високу горячку, по одній стороні рану вгнблену величини долоні - рента все чорний синяк.

Село Дроговичі.

Ковальчук Андрій, літ 25, господар, член читальні і кооперативи. Дня 2.Х. 1930 прийшла поліція - виходив з обори і тоді чіпав його поліцай чому він йому не кланяється. "Як я іден, то маю мі поведзець дзеньдобри" і вдарив три рази в лице. За якусь хвилю прийшла до хати "ревізія". Особистий трус і все в хаті перекинули. Скриню вивернули горі дном, виметали постіль з ліжок, шакти, подушки повз кидали в солому, бульбу висипали у рідку свіжо зароблену глину до білення. На поді розпустили піря, цибулю, мах, полову і гречку - все це він сам мусів вимішати. Не наїшли нічого. "Як ми так окрізь понижемо, то віджочеться вам саботажів". /Ніжких не було./

Військо прийшло до села 4.Х. 1930 околo 80 людей. Забрали зі села 9. людей до Боринич, завели до комори, а комори по одному викликували до стодоли. Кожен мусів бігти бігом і голоситися у старшого. "Де є бронь" - "Не маю" - "Кладзь сен". Коли війшов до стодоли побачив 7. ексекторів, що стояли разом а руки держали за шию. Канелешком заткали уста, один держав за руки, один за ноги, а трьох було, дали 90 а потім ще 15 разом 105. "Чи знаеш за що дістає." - "Ні" - Знова "Кладзь сен" - і знова 90, а тоді "Знаеш за що дістає." Не міг встояти і впав на землю. "За політику, за Луг" і оейчас "Бегем маре." - до шивниці. І то не міг встати лишець на плечах. Відразу дістав сильну горячку. В шивниці на бульбі перелекали цілу ніч - без хліба, води і помічі.

Село Прибильчі, пов Яворів.

Грицак Іван, літ 35, вступник голови читальні.

Озмико Федько, літ 32, господар, член читальні і кооперативи. В ночі з 3 на 4-го жовтня 1930 р. прийшло 150 людей 14-го полку уланів. Пооботупали хати і будинки, освітили вікна і двері ліхтарями і отріляли до людей. Зігнали до кооперативного дому околo 20 людей, побили тяжко 8-х. Били тростиновими палцями на кінці закутими Ексекторів 15. Двох було, один держав за голову, двох руки, один ноги, уста заткали, мало не закусився. "Знаеш за що будеш бігти." - "Ні" - "Абсьов не будовав Українен на польской земі" Били до 200 буків. "Маю ту Українен". Просив, доби відіткали уста. "Здежній, задує сен окурви сине." Потім війшов на ганок - жовнір його ще трутив і кошкув. Ішов до хати ців години - 500. кроків цілий в лихорадці, пілятий водою. Під хатою зімлів. Зі села забрали

100. кірців вівса, кілька десят курок, свиню, 10 літрів сметани з кооперативи і товарів на 150 зл. Шильд поломали. Крали масами кури, гуси і полотно.

Село Реклинець, пов. Жовква.

Танчин Филип, літ 30, господар і кооператор. Одної частини сидження не має лише велику на 2 дм. кв. рану з ропом, решта все чорний синяк / по двох тижнях /. Говорити не в силі, білий мов папір. Оповідає жінка і товариш. Дня 11 жовтня 1930 р. приїхав в село в. полк стшеляццф конних Жовква.

Досвітом огод. 4-й 52 людей оточили село / забуварчи між тим за одну вулицю, що веде в ліс - куди багато людей втікло /.

В селі є вїйт - Михайло Груба, свідомий громадянин Українець - і вчитель поляк - Вебер зі Львова ініціатор всіх інтриг і доносів і цілої експедиції / місцевий командант стшеляця /.

Счинився рух і крик. Люди були залякані, чуучи раніш про звірські експедиції у сусіднім селі Стремінні. Закликали вїйта і зачали тарабанити на бубні, аби люди сходилися. Зігнали всіх до громадського будинку і відчитали листу поляків і жидів, яко "покондних обивателі" - випустили їх. Непорядних остало 120 осіб. Цих загнали до загороди при школі, обставили військом і двома скорострілами і по двох під ескортом заводили до школи. Коли вїйт і радні заявили, що це є безправство, що противиться законам, тоді його викинули. Він заявив, що ті всі люди невинні, що винні / не лжояльні / втікли в ліс - нічого не помогло. Тоді сказав, що як мають бити, то його першого. Відповіли що вони тут господарі і викинули вїйта за двері. Казали признатися хто має оружє. Зголосилося багато - але хто пішов по него до хати, той вже не вертав. Тимчасом в школі переводили зі старими всякі глумливі справи - казали присідати, скакати, гуляти "жабков", ходити до перевтоми. В понеділок наперед побили дуже тяжко Пелипа Танчина, Антона Вака 68 літ, Івана Воката 30 літ. Били канчуками. В Стремінні ще зігнали дівчат і заставили плести дротяні гарани і обвивати полотно. Било двох - чотирьох держало. Потім ціле тіло було зовсім черне. Опісля загнали до ріки. Люди йшли останками сил. Казали стати рядом "Тепер будуть Лугозі справи". "Впадній в воден". Мусіли поскакати в воду і обертатися на всі чотирі боки. Були всі в одягах. Хто мав паперові гроші, квіти чи документи при собі, все зовсім понищилося. Мусіли занурятися з головами, бо по ріці вганяли стшеляцц на конях і як котрий виставив голову, били канчуками по голові. Опісля вилізли і казали посідати всім на плоті, по 5 хвилинах знова загнали в ріку, уганяючи вздовж берега.

Коли вже усталились в ряд до відїзду, казали селянам поклякати, поклонитися і подякувати. По дорозі на присілок Черешня впали

до господаря Яцка Пенюка, забрали вепра і казали йти до Стреміння по гроші. Не пішов. На другий день привезли 54.зл. за вепра, що варт був 300.зл.

На присілку зловили Василя Лецькова, літ 37 і били до смерті. Жінка з переляку зімліла. Село дало 400.курей, 320 корців вівса, 1000.яець, 25 кг. масла /громада купила в сусідній молочарні./ В читальні понижили вод обстанокву. Поломили сцену, бібліотеку спалили розіклавши на дворі ватру, портрети Шевченка і Франка порізали.

Тяжко побитих 40, легше 20.осіб.

3 подія пацифікації в Підгороді пов.Рогатин.

Дня 13.Х.д.р.гоостила тут карна експедиція 6.п.уланів зі Станиславова в цілі усмирення в нічім невинного села, хіба що завдяки особистих поражунків місцевих яничар і паньських підніжків.

Все саме ординарне поведення команданта згаданої частини наказувало вже заздалегідь хіба утікати в ліси, начеб перед татарами, щоб охоронити кооти, бо відчулось в дійности те, що пока легендарно перекошено. Вперше жертвою впав дім Г.М.де в дійности властителя виважено двері, повикидувано що лиш попало не лише в цілі наживи, а навпаки, щоб знищити /ведле розказк/. Вміло переводили улани війну кокошу, випробовувачи своїх шабель, а опісля тими курми обкидували господню дому при епітетах на "ку" - "маць". Закадання у команданта згаданого оставало без успіку, бо мовляв "що она хце - /відповідь дана учительці державному урядникові/ марш войско ве по році."

Оставало приглядатись руїні всего, - як збіжка, інвентаря, одягу, посуду, а що остаточно не вкрадено або зрабовано - то порубано або змішано з болотом; коли б прийшлось все оцінити згаданому властителюві, то шкода сягала-б біля 3000.зл. крім моральної зневаги і душевного терпіння. Виміненій властитель інтерв'ював в повисій справі у пов. старости п. Гармати, котрий одна - че дав відповідь виминаючу - "войско зробило, а войско як войско нех войско пану заплаці - тржеба било реаговаць на пожари" іт.п.

Рівночасно замітити належить, що знищення у згаданого довершено навіть без всякої форми трусу чи ревізії. Наведені як старий воєнка замічає, що такого здичилого спустошення домашньої обстанокви, як також культурних устанок не оглядав навіть під час світової війни ані російської революції. Однодобовий побут людей, які себе і влада назвала військом знищили мирного жителя на кілька літ.

Г.М.,
в Підгороді.

Загірочко

В неділю 1. IX 1930. Родження Пр Д Марії храм в селі. Ранком приїхало до села 80 жандармів, оботушили село нікого не впускаючи і не випускаючи і о 7 год. розпочали ревізію. На приходство прийшло 12 жандармів і зажадали від пароха о. Михайла Волинця видачі зброї, муніциї і протидержавної нелегальної літератури і коли почув що того всего нема, зачали ревідувати помешкання. Всіх домашніх опроводили до одної кімнати і зачали перетрясати ліжка - стігали з подушок повішки, з ковдр простиралла витрясали оїнники, розбпращи ліжка, отягали дивани зі отін, розбпращи образи зі отін. В Спирку перешукати кожний часошю, кожну книжку, кожну записку. Читали де є лекція УВО і де Сурма. Так перешукали кредено, шафи, канапи, фотелі, зазирали до кожної печі в кухні зривали підлогу, перешукали шивницю отрим, в дровітні розкидали все дерево, зі отримів скидали конюшину і солому, в отодолі перевертали збіжжа. Кадного кусянка на обійстю не лишили в опокон. Людей з суодніх сіл на храм не пустили з дочерної процесію перепустили а людей, які йшли до процесію завернули, лише двом священникам вдалоось продістатись на приходство і ту їх зараз інтернували. Інших священників також завернули. Ревізію на приходстві закінчили 3/4 на 12. так, що священники воніли еще зачати Службу Богу. В часі не знайшли на приходстві нічого. В селі наробили пакости, в кооперативі порозкидали товари, ревідували: читальню, господарів: Миколу Галуцака, Марка Костів, Софію Коритовську, Йосифа Червоняка якого приарештували за магазюнок заржавілий ще з війни і крамаря кооперативи Гаврила Красновського, якого арештували за порох, якого уживавть в селі до лущання каміння. В Добрівлянах арештували Овчара і Медведя. Господарям, в яких переводили ревізію перевертали все збіжже в кішяках.

Загіре /коло Книгнич/.

Дня 8. X. 1930. прибув до підписаного підпоручник 6. полку уланів з "вивядовцов" і 12 уланами в цілі переведення ревізії. На приказ підпоручника розкидали улани стіжок вівса по подвіррю, часть вимолотили людьми - часть постелили під коні, а оціоля вбіли друкками на подвіррю 14. штук курей і сержант заповів моїй дружині на 14. людей обід за 2. години. Під час, як вивядовця ще з одним уланом переводив в моїм помешканню ревізію, улани назганяли суодніх хлопців і приказали чистити коні, оїдла тощо Свідки: Андрей Лучасківський, Мих. Стефанишин, Петро Стефанишин і Йосиф Шатіговський. На приказ сержанта мусів я за власні гроші доставити ковчирам 15. пачок тютюну, передного, 15. паперців, 15. коробок сірників і цуделко тютюку. Свідок Марія Бенчук, котра по тютюну ходила. При ревізії не знайдено нічого. Забрано приватну кореспонденцію і книжку п. з. "Цар

Король Вуголь" Видавництво України - виномичину в філії "Просвіта"
в Рогатині.

Скрадено під час ревізії	перетяг золотий	вартості	60.зл.
"	2.кяг.ковбач		8.-
"	згребло		1.-
"	щітку		3.-
"	30.кяг яблук		24.-
Обід і онідання:	2 хліби		1.-
	20.штук яєць а 17 гр.		3.40.
	3.кяг муки		1.80.
	1 кяг. масла		4.-
	14.курок		58.-
Тютюн, паперці, сірники, тютки /гільзи/			18.70.
Кони з'їли і притоптали в гній 50.кяг.композити			4.-
" " розсипали 100 кяг. вівса			14.-
Ушкоджено стайно.			10.-

Разом згода виносить.... 208.90.

Відізнаючи п. поручник сказав мені, що він бачить, що я невми-
ний і що він мої кривди не хоче, але за обід навіть не подякував
а я по відїзді отвердив, що це брак 6.курок вартості 24.зл

Загіре ки для 10 жовтня 1930.

Іван Гуньовський - смерит.

Лучинці

Для 3.Х.1930 року приїхав до села Лучинець І.кадрон 6.по-
лку уланів Переїзжача попра Читальню "Просвіти" і кооперативу
вступили там в цілі переведення ревізії. Крамар кооператива
розімкнув читальню в якій улані на чолі з поручником почали
урядувати, вимовляючи словами "ми вам дами України" вбили всі
вікна знітили декорації, побили всі образи, сналили куртину і
аматорські строї. Згода виносить

Вікна	60.	зл.	Куртина	40.	зл.
декорації	150	"	коз.строї	50.	"
образи	25.	"	бібліотека	50.	"

Разом... 375.зл.

Лучинці, дня 30 Х 1930 р Ромак Дмитро.
Петатка. Читальня Просвіти в Лучинцях

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В Ч.С.Р. ПРОСИТЬ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄВРОПИ І АМЕРИКИ ПРО САМЕ ШИРОКЕ ВИКОРИСТАННЯ В ЧУЖІЙ ПРЕСІ ПОДАНИХ ТУТ МАТЕРІЯЛІВ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ.

АКЦІЮ ПРОТЕСТУ ТРЕБА ПРОДОВЖУВАТИ ЗА КОЖНУ ЦІНУ . В СВОЮ ЧЕРГУ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ БУДЕ ВДЯЧНИЙ ЗА ПРІСЛЖКУ ЙОМУ ТИХ МАТЕРІЯЛІВ, ЯКИМИ РОЗПОРЯДЖАЮТЬ ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

РОЗПОВСІДЬТЕ ВИДАННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ
ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ :

1. "Pogrom proti Ukrajincim v Polsku"	Ц і н а :
2. "Le pogrom des Ukrainiens en Pologne"	В Чехословаччині Кч.Б.-
3. "Ausrottung der Ukrainer in Polen"	у Франції... Фр.Фр. 5.-
4. "Extirpation of Ukrainians in Poland"	в Німеччині..Нім.мр.0,80.
	в Америці..ам.доляр.0,25

Замовлення на книжки посилайте на адресу:
Praha VII. Vratislavova 23. Tchécoslovaquie.